



**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ІМЕНІ І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ УКРАЇНОЗНАВСТВА КИЇВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІОЛОГІЧНА АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК
ЄВРОПЕЙСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ ПОЛІТИЧНИХ НАУК (УАПН)
ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА РАДА
КОРОЛІВСЬКИЙ КОЛЕДЖ МІСТА НЬЮ-ЙОРК
КАВКАЗЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАВКАЗЬКА ЛАБОРАТОРІЯ ГЕОПОЛІТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ
МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ МИРУ
ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ВРОЦЛАВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ФАКУЛЬТЕТУ СОЦІОЛОГІЇ ТА ЕКОНОМІКИ
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ КОМЕНСЬКОГО В БРАТИСЛАВІ
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ НАУК УНІВЕРСИТЕТУ ФІРАТ
ЦЕНТР СТРАТЕГІЧНОГО ПРОГНОЗУВАННЯ ТА ПРОЕКТУВАННЯ
ЦЕНТР НЕЗАЛЕЖНИХ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР СОЦІАЛЬНОГО ПРОЕКТУВАННЯ
СОЮЗ СОЦІАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІВ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

**XV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СОЦІАЛЬНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ТА ПРОЕКТУВАННЯ
МАЙБУТНЬОГО КРАЇНИ: ЛЮДСЬКА СУБ'ЄКТНІСТЬ VS ШТУЧНИЙ
ІНТЕЛЕКТ У МИРОТВОРЕННІ ТА ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ
УКРАЇНИ»**

25 квітня 2025 року

Запоріжжя



ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

ЛЕПСЬКИЙ, Максим	
Штучний інтелект як драйвер змін суб'єктності в умовах війни та миру	10
RUSETSKY, Alexander	
The main mistakes in Georgia's peacekeeping policy (1989-2025) – in the context of the theory of meta-cognitive conflict management.....	15
КОТИГОРЕНКО, Віктор	
Феномен соціальної резильєнтності. Виклики штучного інтелекту: український кейс .	16
BUTCHENKO, Taras	
KUDINOV, Igor	
Prospects for the development of home-based social care services: experience from international programs in Zaporizhzhia	24
ЛЯШЕНКО, Олексій	
Застосування досвіду європейських країн у процесі розроблення принципів повоєнного державного устрою України	27
UTYUZH, Irina	
Artificial intelligence as a tool for developing exponential thinking in education.....	33
ЦОКУР, Євген	
ЧАЙКА, Ірина	
Перспективи використання штучного інтелекту у медіації міждержавних конфліктів	35

СЕКЦІЯ 1

МЕТОДОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНОГО ПРОГНОЗУВАННЯ: ДОСЛІДЖЕННЯ ЛЮДСЬКОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ ТА РЕСУРСІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПІСЛЯВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ КРАЇНИ. ЛЮДСЬКА СУБ'ЄКТНІСТЬ VS ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ: СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНІ, ЕКОНОМІЧНІ, ПОЛІТИЧНІ ТА КРИМІНАЛЬНІ НЕБЕЗПЕКИ

КРИВОШЕЇН, Віталій	
Трансформація політичних уявлень в добу цифрових технологій	38
СКВОРЕЦЬ, Володимир	42
Українське суспільство: від пострадянської до повоєнної моделі.....	42
БЛОКОПИТОВА, Ніна	
ЕЛЬ ГУЕССАБ, Карім	
Проблематика ризиків штучного інтелекту як об'єкт соціальних досліджень.....	47
БОНДАРЕНКО, Олег	
Соціологічні виміри сучасної війни.....	50
ТКАЧЕНКО, Богдан	
Особливості комплексного підходу в організації соціально-економічного відновлення деокупованих територій України в ході російсько-української війни (2022-2024 роки)	51

UTYUZH, Irina
*Doctor of Philosophical Science, professor,
Head of Social Sciences department,
Zaporizhzhia State Medical and Pharmaceutical University*

ARTIFICIAL INTELLIGENCE AS A TOOL FOR DEVELOPING EXPONENTIAL THINKING IN EDUCATION

The rapid evolution of artificial intelligence (AI) technologies is radically transforming both the content and methodologies of modern education. In this context, a new paradigm of thinking — exponential thinking — is gaining prominence as a key cognitive and strategic skillset that equips learners to navigate the accelerating pace of scientific and technological change.

We are aimed to explore the potential of artificial intelligence to act as a catalyst in fostering exponential thinking among students. Unlike linear thinking, which focuses on incremental change, exponential thinking allows individuals to anticipate disruptive innovations and adopt nonlinear strategies of adaptation and problem-solving.

The integration of AI into educational systems does not merely entail the automation of instructional processes; it also represents an epistemological shift. AI-driven tools such as adaptive learning platforms, intelligent tutoring systems, and generative language models expand students' ability to interact with knowledge dynamically and contextually, mirroring the logic of exponential systems.

One of the core propositions of our research is that exponential thinking must be intentionally cultivated as a metacompetence. AI can assist in this through the simulation of complex scenarios, data-rich environments, and predictive modeling, all of which demand students to analyze uncertainty, evaluate non-obvious patterns, and project into multiple future trajectories.

Educational environments augmented by AI encourage learners to move from reproductive learning to creative cognition. This transition mirrors the transformation of the educational process from knowledge transmission to the design of personalized learning paths, shaped by continuous feedback loops, data analytics, and learner modeling.

Furthermore, AI systems facilitate the externalization of cognitive functions such as memory, pattern recognition, and decision-making. In doing so, they free up cognitive resources for higher-order thinking and scenario construction — core features of exponential reasoning. AI, as a system capable of learning and self-improvement, provides an ideal medium for embedding uncertainty, variability, and nonlinearity into educational content.

From methodological dimension of exponential thinking, AI-powered analytics allow for the construction of dynamic curricula based on emergent student needs and changing labor market signals. As such, education becomes not only more agile but also more anticipatory and forward-facing.

A critical insight of the study is the idea that AI, as both a subject and an object of learning, allows learners to participate in the very construction of the future. This participatory epistemology reframes the student not as a recipient of knowledge but as a co-creator of intelligent systems.

The role of the teacher is similarly transformed. In an AI-rich learning environment, the educator becomes a mentor in metacognitive development and ethical discernment, guiding students through the complexities of algorithmic logic and exponential growth trajectories.

There are a lot of challenges in the process: the risk of cognitive overload, the need for digital equity, and the ethical implications of delegating intellectual tasks to machines. We assume that balanced approach must integrate human values and critical reflection into AI-mediated learning.

So, exponential thinking is not a luxury but a necessity in the age of artificial intelligence. Educational institutions must therefore shift from preparing students for a known future to equipping them for an unknowable one.

In sum, AI represents more than a technological advance; it is an epistemic rupture that compels us to rethink the very architecture of thought in education. Cultivating exponential thinking through AI is both a response to this rupture and a strategy for thriving within it.

Future research directions include the operationalization of exponential thinking as an assessable skill, the development of AI-powered curricula that prioritize nonlinearity, and empirical studies on the cognitive impact of interacting with generative AI systems in educational contexts.